

Velká novela vodního zákona

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“) upravuje právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, vztahy fyzických a právnických osob k využívání těchto vod, jakož i vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod souvisí. Vodní zákon neupravuje oblast zásobování vodou a odkanalizování pro veřejnou potřebu, která je řešena zákonem o vodovodech a kanalizacích (zákon č. 274/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

V pořadí již šestnáctá novela vodního zákona vyšla ve Sbírce zákonů dne 21. května 2010 pod číslem 150 a účinnosti nabyla dne 1. srpna 2010. Úplné znění vodního zákona bylo publikované pod č. 273/2010 Sb.

Tato tzv. velká novela vodního zákona obsahuje změny, které si vyžádala buď vodoprávní praxe nebo požadavky evropské legislativy a zásadním způsobem upravuje a mění dosavadní právní úpravu v oblasti vodního hospodářství. Po tři roky příprav byly jednotlivé změny diskutovány s odbornou veřejností. Výsledné změny se dotýkají všech oblastí vodního zákona. Zpřesňují se problematické pojmy, zjednodušují některá vodoprávní řízení a odpadávat některé nadbytečné povinnosti.

Velká novela zároveň přináší změny, které mají příznivý vliv na životní prostředí a jeho ochranu. Důležitým prvkem schválené novely je zachování stávající výše poplatků například za odběr podzemních vod a vypouštění vod odpadních. Výše poplatků zůstala zachována zejména vzhledem k ekonomické krizi a znamená nezvyšování nákladů jak fyzických osob, tak podnikatelů.

Z hlavních změn lze uvést zavedení tzv. výrokového přístupu, kdy lze pro čistírny odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel použít certifikovaný výrobek a k realizaci pak postačí pouze jeho ohlášení. Nejvíce diskutovaná byla otázka vztahu provozu malých vodních elektráren k minimálním zůstatkovým průtokům ve vodních tocích, kde jsou v protikladu zájmy podnikatelské a výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů se zájmy ochrany přírody a rybářství. V tomto směru bylo odsouhlaseno řešení, kdy regulace bude uplatněna ve vodohospodářských plánech povodí, které budou účinné od roku 2015.

Dále byla zrušena působnost pověřených obecních úřadů jako úřadů vodoprávních. Jejich dosavadní agenda (zejména povolování odběru podzemních a povrchových vod a souvisejících vodních děl pro potřeby fyzických osob a jejich domácností) byla svěřena do působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

Vodoprávní úřady zcela nově vydávají závazná stanoviska ve správních řízeních podle zákona o ochraně přírody a krajiny, horního zákona, zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě a podle stavebního zákona, pokud mohou být dotčeny zájmy podle vodního zákona.

Opatření obecné povahy bude uplatněno zejména při žádostech o stanovení záplavového území vodních toků a jejich aktivní zóny (§ 66), žádostech o stanovení ochranných pásem vodních zdrojů (§ 30), při úpravě obecného nakládání s vodami (§ 6 odst. 4). Opatření obecné povahy bude obecně použito při řízeních, kdy není znám počet účastníků řízení.

Významnou je rovněž odlišná úprava správního trestání, kdy skutkové podstaty přestupků již nejsou součástí zákona o přestupcích.

Do působnosti krajských úřadů nově podle § 107 odst. 1 patří také:

- rozhodovat ve věcech hraničních vod, týká-li se takové rozhodnutí minerálních vod a přírodních léčivých zdrojů v blízkosti státních hranic;
- povolovat nakládání s povrchovými vodami k využití energetického potenciálu podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 3. na významných vodních tocích, pokud si to vyhradí;
- rozhodovat v pochybnostech, o jaké nakládání s vodami se jedná nebo zda se jedná o vodu odpadní;

- povolovat nakládání s vodami za účelem chovu ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných živočichů;
- schvalovat manipulační řády vodních děl, které povoluje, včetně mimořádných manipulací na nich a komplexní manipulační řády, v případě, že alespoň jedno z vodních děl, k němuž se komplexní manipulační řád bude vztahovat, patří do jeho kompetence.

Krajské úřady jsou dotčenými orgány podle § 104 odst. 9 a vydávají závazné stanovisko ve věcech týkajících se jejich působnosti.

Bližší informace k novele vodního zákona včetně úplného znění tohoto zákona lze najít na webových stránkách Ministerstva zemědělství:

<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/legislativa/novela-vodniho-zakona/> .